דרשוני כרך א — יד חזקה

יד חזקהצביה ולדן

'וַתִּקְרַבְנָה בְּנוֹת צְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה' (במדבר כז, א)

מדוע הזכירן הכתוב בשמותיהן? יש אומרים, שנדמו חמש בנותיו של צלפחד כאצבעות ביד חזקה, כדכתיב 'היעמד לבך אם תחזקנה ידיך' (יחזקאל כב, יד). והיו הבנות כאותן אצבעות, תומכות ואוחזות ואינן מרפות זו מזו:מַחְלָה מחוללת ויוצאת במחול;נֹעָה נָעָה ומניעה;חָגְלָה חגה לה כחוני;מִלְכָּה מהלכת;תִּרְצָה רצה.ואין היד מממשת עצמה אלא כאשר כל אצבעותיה מחוללות מעשה. ודרשה אותה היד נחלה, ואצבעותיה – אחוזה, אחיזה של ממש. כדכתיב 'תנה לנו אחזה בתוך אחי אבינו' (במדבר כז, ד).

ויש אומרים: שנדמו בנותיו לאצבעות למודות מלחמה, כדכתיב 'ברוך ה' צורי המלמד ידי לקרב אצבעותי למלחמה' (תהלים קמד, א). ונדמו לאצבעות שאצרו בעצמן את הכוח לשנות ולהשתנות. כדכתיב 'ואמרת בלבבך כוחי עצם ידי עשה לי את החיל הזה' (דברים ח, יז).מַחְלָה לא מחלה על כבודה ולא ויתרה על חלקה;נֹעָה נָעָה ונעה עד שהניעה את חוק הנחלות;חָגְלָה חגה כְּמַעֲגֶלֶת, עד שנשלם מעגל הצדק;מִלְכָּה לא נמלכה בדעתה, לא הרפתה, וזכתה במלוכה יחד עם אחיותיה; ואילו תִּרְצָה תירצה ותירצה את דבריה, ולא ויתרה עד שנתרצתה.

כנגד חמש בנות דיברה תורה בפרשה.....